

Etika I

Ladislav Hejdánek

- ◆ bytový seminář, česky, vznik: 8. 9. 1986
- ◆ private seminar, Czech, origin: 8. 9. 1986

Etika I

8. 9. 1986

KAZETA 1

STRANA A

[PŘEPIS Z NEWTONA:]

Řekli jsme si tedy přesně dělo vy jste rozhodli že budeme je budeme se zabývat etikou já jsem si dal takovou výhradu že to bude ovšem takové podobě nebo ovcí v pojetí které to trošičku omezí nebo vymezí tak aby mě to bylo vůbec tak nějak aby se to dalo řešit já vám řeknu proč jsem se toho lekal trochu a ty výhrady jsem formuloval za chvíličky tedy my si musíme nejdřív říct něco o tom tématu samotným v čem se chceme být no a já snad vůbec na začátku bych řekl že to je oblast obor filozofie kterež je nejméně kdykoliv v minulosti lákal a kterým jsem se dokonce velmi aktivně vyhýbal a nebudu zkoumat v jakých motivů příčin důvodů co na mě mělo vliv tento neblahý jo nebo možná Blahy ale bude to znamenat že vlastně se pokoušet o něco co ty pro mě taky velice nový ne že bych nikdy nic z toho oboru nečetl ale prostě jsem to jen tak Halabala v podstatě mě to nějak nestresovalo může být chyba taky těch autorů žijícím Čechem takže to vlastně bude i pro mě velmi pracovní a já bych uniků zvlášť než kdykoliv dřív bych velmi naléhal na vás abyste se do toho vměšovali už při tomto příkladu nebo hlavně teda když jsi byl způsobem kterež odpovídá to může já v tom žádný podnik jsem a že to vlastně budu vykládat zároveň s tím jak to budu studovat tak bude si to přát ani tak to je pro ten začátek no a teď k tomu tématu nebo ještě dřív než k tomu tématu protože jak to má jisté předpoklady které žijeme v době před zjevnými znaky přechodnost ti to platí pro takřka pro všechen pokud civilizační kulturní život to platí i pro všechny obory lidské aktivity i když pro různé v různém smyslu že 1 v jiném smyslu je v krizi moderní věda a v jiném smyslu je v krizi náboženství o tom jsme si taky 6 kdy aspoň v poznámkách něco řekli ale všeobecně se má za to že 1 jediný místech význam význačných znakem krize že je taky úpadek morálky úpadek mravnosti

===

00:04:18

někdy se to ale příznak té krize někdy se tomu taky říká osvobození žen je to teda 3 jak se moderní člověk zbavuje pout tak se zbavuje také pout morálky a tak to taky našlo své ideologii a také myslitele kteří nejsou pouhými ideology takže je řada filozofů v posledních dvou třech stoletích kteří buď jsou programovými a moralisty anebo fakticky k tomu směřují mohou potom být tím směrem a adaptování využití jako ideologové a to i když třeba přímo v té ryze teoretické rovině programově humoristy nejsou tedy došlo to tak daleko že nejenom společenské mravy upadly ale že jsi otupil mravní říci všeobecně a že z druhé strany ti takzvaní klerikové jak o nich mluvil že jo pohoda tj. intelektuálové bychom řekli že tomu nečelí ale naopak si v tom trendu se přizpůsobují a jaksi přináší argumenty proč to tak správné a v téhle době mluvit o mravnosti je takřka nemožná věc já důkladně to probírat dál protože aby se mohlo jaksi o mravnosti mluvit tak je zapotřebí alespoň jeho minimálního konsensu a já se obávám že tento konsensus dnes neexistuje že dnes to rozlišení nám lidi

mravné nemravné že vlastně ztratilo jakou jakýkoliv základ a že zcela jiné rozdíly na nabyli důležitosti či lidi dělíme jinak než podle toho zda zachovají mravně nebo nemravně přesně řečeno dělíme je způsobem kde kritériem tu a tam může být také nějaká mravní vlastnost jarního Roma ale nejde nám o toho zda to je mravné nebo ne nýbrž zda to v té situaci cítíme jako významné důležité zdá to pro nás je člověk který můžeme počítat když je takový anebo ne není vše a ta mravnost sama o sobě je-li to check mravní nebo ne tak nás nechává jaksi mě na holičkách protože za prvé tomu nevěříme té mravnosti toho dotyčného muže jakmile se o někom řekne že je mravný tak v tu ránu to máme máme při ní ženou ingredienci takového farizejství pokrytectví ČR atp. a na druhé straně máme zkušenosti že lidé kteří se chovají v různých směrech naprosto teda mimo mravně nebo ne mravně myslím nemravně v tom pejorativním smyslu ale mimo mravně že dne komička mravně a mravně takže jednak jsou to velice dobří společníci dobře si s nimi rozumíme od mnoha věcí s nimi domluvíme a když do tuhého tak velmi často se daně můžeme docela dobře spolehnout že takže je to v té době ve které žijeme velice komplikované zamotané a dnes tedy chtít napsat jaksi třeba jenom stručnej seznam kožich morálních vlastností které by člověk naší doby měl mít musí nutně dopadnout jako fraška být nechtěná jako jsme toho tedy byli svědky vy už já nevím jestli dneska se o tom už ani nemluví ještě teda já se pohodu v padesátých šedesátých letech když se dělali soupisy mravních znaků socialisty nového socialistického člověka že takto to to prostě to bylo neúnosné neakceptovatelné tak tohle je situace které jsi mámy mluvit o mravnosti no takže já jsem se z toho chtěl vyvlíknout ještě bych snad řekl že to není jenom proto že bych to cítil jako svou vlastní potíž někdy na v první polovině šedesátých let Hromádka jednou nějakému já teď historik vír faře myslím že ne že to bylo jeho u něho v bytě tzn. ještě před Beer scházel Manu paralelně s tím jsme tam scházeli tak říkal že má v úmyslu že má v plánu napsat malou etiku já jsem tam tak jako tak spíš polohlasem ale on to slyšel jsem říkal že teda to je odvaha a o to mnohokrát citoval takže jsem u ani ne mně nedal možnost abych zapomněl co jsem tenkrát polohlasem řekl a nenapsali taky jsou nějaký jeho takový přípravný texty že který pak vydala jako skripta fakulta ale tu knížku nenapsal no hej ty pochybnosti které mi tenkrát vedli tam taky se o tom mluvilo byly toho typu jak jsem teď řekl dneska psát etiku to je kromě toho další problémy tady to chce dělat teolog která křesťanská etika sama o sobě je svrchovaně problematická věc i když se podívám když se podíváme do dějin křesťanství tak psaly se etiky furt mluví se o křesťanské etice atd. to je to je prostě taková tma tím a Matějka jakousi kdekdo zvyk ale když se to podrobí bližšímu rozboru tak se zjistí jak problematická je etika jako disciplína na křesťanském základě to je to je to je krajně krajně problematická záležitost v podstatě ta tématika etika etiky ta bílá jaksi konstituována ve starém Řecku ten největší klasik je ale Stod celé který napsal hned 4 etiky teda napsal máme zachovány 4 etiky že a to vše mělo význam pro křesťanství až tak od desátého století nebo od devátého možná že po tom botech Chu Chu když začal jistotu studovat tam překládá do latiny z arabštiny a tam tak dál až v podstatě zapomenut ale v té první v té v tom prvním období křesťanství ta etika kterou tam nacházíme je vlastně adaptovaný stojící Moos a to ještě nikoliv ten nejlepší ale většinou sice rovná TOS tzn. takový subalterní ho popularizátora stranické filozofie

===

když se podíváme na autory nebo to teď teda rozváděl autory těch nejstarších křesťanských Ety že ať už samostatných knih anebo partií v jinech koncertech tak vidíme že to je opravdu jenom někdy dost žalostně adaptované sice a on takže taky i jaksi v duchu poté stránce zda to vůbec patří do křesťanství nebo ne je možnost být pochybnosti původně to tam samozřejmě nepatřilo a ani ve starém zákoně ani v novém zákoně vlastně žádná etika vypracován není ve starém zákoně je tzv. muž zákon což je něco úplně jiného než etika to jsou určité příkazy které mě při SOU uložený z božské svrchovanosti a týkají se ne pouze mravnosti nýbrž celé řadě jiných jiných věcí týkají se zpráva třeba týkají se bohoslužby týkají se vztahů mezi lidmi které jsou mimo etiku může pokud věcných vztahu a také řeky ale jako nějaká zvláštní jako zvláštní soubor etických pravidel nebo norem nikdy nic podobného vypracováno nebylo a tedy my nacházíme teprve dodatečně že tam jsou jakési jakési složky které by bylo možno považovat za etické k tomu ještě vrátíme až budeme sledovat některé momenty ještě jsem zapomněl říct tam sociálky normy sociálního kontaktu což je něco jiného že třeba vztah chudí že to je věc tím se budeme je 1 večer zabývat to je věc která se jaksi krále spadla z nebe tak říkajíc do toho starého zákona do zejména do těch formulací proroků ale mít najdeme jistě před vypuknutím před podobě o 1000 let ještě dříve třeba starých Sumerů a přesto nemůže on politice mluví mluvit prostě tam tyto složky které mají mravní Machara charakter mravního nějakého kritéria nebo erbovním hlavního nároků jsou přítomny mír můžeme takto označit odhalit zjistit že můžeme rozebírat ale to pochopení je umisťuje do docela jiného kontextu než než jak to dělá metr třeba od té doby stojí třeba nebo třeba do moderní době a podobně tak to je asi

===

00:18:47

co to je tedy etika je my musíme tady rozložit několik pojmů a uvědomit ty dobře o čem mluvíme když pak o nich bude být těch slov budeme používat uvědomit si dobře co vlastně znamenají jaké pojmy jsou s těmi slovy spojeny tak především musíme odlišovat mravy a mravnost mravy jsou zvyklosti a když říkám jiné země jiné mravy taky myslíme že prostě mají různí lidé různé zvyky těch zvyků pak patří kde co například způsob stolování vstup způsob jak se chovají lidé u jídla to patří mezi mravy ale slavností nemá co dělat taky v různých zemích se různí a teď nemyslím tedy to co se její ale ten způsob jak se stolu je řekněme zastavuje to platí jenom že to zůstalo ale a není všeobecné

===

00:20:19

tak ke zvykům třeba jsem znala polynésii na některých těch politických ostrovech patří nebo patřilo donedávna že když zemřel někdo tak příbuzní se i když byli vzdálení tak se z obou haly síly a na takové pohřební hostině každé použil kousek masa z toho zemřelého tak díky tomu teda ta populace tam takřka vyhynulá a protože ne dost dobře ty kousky masa OPEC opékali a šířilo se takhle děsivým způsobem se šíří jakýsi virus kterej ve dvou až třech letech likvidoval ty kdo toho masa použili pokud šlo o člověka nakaženého tou tzv. nemocí pád tak se tomu říkají smíchu nebo lidi o posléze přestávají být schopni vůbec jíst a mají takovou takové křečovitě stažení tváří které vypadá jako když se pořád smějou že a u uhynou potom nám na naprostou vyčerpanost a hlad a že nejsou schopni pozřít jediné

sousto no to jsem se také ptal tedy to je typický mrav vše to s radostí nemá co dělat naproti tomu když Elektra se vzepře zákazů panovníka notabene svého příbuzného a promítá Elektra a Antigona a pochová svého bratra i když jenom náznakově dokonce ani to není řádné chování k minus takové chování aspoň podle dramatu které známe tak to necítíme jako pouhý mrav ona se k tomu neodvolává také jako po pouhém mravu což by nebylo rozhodující ale patří taky k tomu ale když přeložíme mysl chceme pochopit to drama a tu situaci samo poněvadž máme několikrát že s literárně za zachovanou tak tam vidíme že ten akt anti loni má několik vrstev několik složek je to akt politický v tom v té tragédii je tento politický moment potlačen ano jí to oproti která tomu potlačení to naopak vyzvedá i když ne příliš přece jenom je mezi tím velký rozdíl je tam nepochybně také ten moment toho mrazů zvyklostí ale ty mravy samby ten mrav zvyklost být nikdy nemohly motivovat Antigona aby udělal na to co udělá totiž aby dala svůj život všanc jenom aby Dostála tomuto opravu vše že tam vidíme že jde o záležitost razíi nikoliv záležitost mravní a v té mravní záležitosti dokonce o takovouhle dimenzi která jen jakoby pro život rozhodující v této věci selhat znamenala selhat celoživotně proto to Antigona dělá

===

00:25:12

no a samozřejmě je tam jsou tam ještě další složky soška náboženská protože to je příkaz bohů uchovávat atd. takže tam se pak staví příkaz k Bohu proti příkazy příkazů panovníka tyrana a podobně musíme tedy rozlišovat mezi tím co jsou mravy tam patří nejruznější věci které nemají s mravností co dělat a pak mravnost a to jsou potom záležitosti které mohou mít a nemusejí mít s mravy něco společného tj. určitý mrav může být sankcionován mravně ale nemusí být sankcionován naopak určitě porušení mravů může mravně sankcionován

===

00:26:19

anebo jinak sankcionován například právě ten vládce co co zakázal pochovávat ty co se postavili na druhou stranu barikády tak ten sankcí funguje ten svůj zákaz tj. porušení mravů sankcionoval politický nikoliv mravně nýbrž politický takže tady vidíme že skutečně je třeba rozlišovat že to jsou 2 roviny 2 oblasti které sice zčásti se překrývají ale i tam kde se překrývají tak si po udržují svou osobitost znamenal mrav a mravnost mohou někdy kojící dolovat jak tomu říkáme vyskytovat pod lupou ale kojící dojí tak že jaksí nedochází i on chůzi nedochází k nějaké složitosti těchto dvou momentů nýbrž každý z těchto momentů si ponechává svou zvláštnost osobitost no a jak já vztahu teď je etika mravům a mravnosti tak na první pohled by se mohlo zdát že etika se vůbec g nebude netýká to by byl omyl a to ze dvou důvodů které si později při nějak ještě rozvedeme já řeknu jenom stručně za prvé že jako zase později uvidíme anděla čili co dělá tak vždycky to má mravní stránku

===

00:28:31

to je věc diskutabilní jsou autoři kteří pobírají tedy já budu na tom trvat tzn. i tam čili zachovává nějaký mrav tak se ocitá mimo dobré zlé mimo mravné nemravné nýbrž vždycky

to co dělá má hlavní stránku a za druhé etika jako taková má také je určité určitá disciplína to je určitá myšlenková aktivita a tohle jaké jsou hlavní tempo a každá věda má svůj opravdu jsou hlavní trám to je tedy

===

00:29:23

první vlastně naše etické konstatování ovšem etické ve smyslu filozofickém ale není jenom filozofická kritika právě filozofická etika je takřka neznámá takřka vymřel o filozofické etice se vlastně kromě fakulta a filozofických a filozofických knihách se prakticky nic neví a v nich se o tom mluví protože by to tak jasná věc čím se to vlastně zabývá má zabývat teda nikoho nezajímá je daleko spíš ještě jsou ochotni hovořit o tom zda něco mravné či nemravné ale o etice nějaké zcela aby mu naproti tomu filozofických naproti tomu většinou když se řekne říkat tak si myslí obor vědecký nikoliv filozofický a to zejména obor který spadá jako jedna z disciplín do sociologie sociálních věd mohli bychom to ještě komplikovat trošičku že prostě netýká je vlastně velmi často se tomu říká praktická filozofie je jakási praktická disciplína pokud jeho filozofií a pokud jde o jedů tak je to jaksi asi bychom mohli takto jako právnický ví nebo lékařství ministři vlastně není žádná věda nýbrž je to praktická disciplína která si užívá výsledků celé řady věd tak podobně týká není vlastně žádná samostatná vědecká disciplína nýbrž je to jak jaké jakási skrumáž výsledků několika různých vět a to především sociologie sociální psychologie a psychologie sociální psycholog jsem tam protože od jisté doby se to považuje za velmi důležité tuto hraniční vědu považovat za samostatný

===

00:32:20

samozřejmě jsou tam ještě na tom podílejí se v jiné vědy že a to třeba právo nic ví a

===

00:32:38

děkuju věda o zákonech jedná o státě zda to v jednom poli politou jednak teda věda politická ty všechny vadí co udělat spojují spravedlnosti víte pojem který 3 právo ani politika prostě není kompetentní razit kontrolovat to je pojem edice no tak vědci díky když se mluví o etice tak se tím myslí hlavně taková ta podivná zkoumá máš řady témat vzájemně nestejnou rodin propojených které vlastně témat která která náleží k různým teoreticky věda takže vědecká etika není teoretická disciplín právě tak jako vědecká medicína nebo vědecká jo je to i korespondence co říkal že právnictví a podobně

===

00:34:21

aby se tady nebudeme zabývat etikou vědeckou jenom občas se si jaksi upozorníme na jakési hranice které kterých je třeba dbát jejich nepřekračovat je poněvadž to co nám sociologie také historie kterou se mnou vůbec že psychologie a podobně může říct třeba v otázce

===

00:35:03

správnosti nebo správnosti jednání to je vždycky neobyčejně částečné a záleží to na tom ten základní omezenosti vědeckého přístupu tj. jenom na ukázkou co může sociologie říct třeba zda je správné správná ona ryje monogamie a ona ryje nebo anebo zdá se to otázka mrazí vše co k tomu může sociologie říct to celkem může jenom říct v té určité společnosti o o které vypovídá a navíc ještě v té určité době se považovala monogamie za normální a to ještě řekl nám jak v jakém počtu v jakém počtu také frekvenci v jakém počtu pravděpodobnosti nebo výskytu dále na přesně vymezí různé formy monogamie jestli jde jenom ono monogram ji prostě téže době nebo monogamii celoživotní vše atp. ale jeli to správné či správné nám sociologie neřekl ta tam na to nemá vybílili ta nám k tomu nemůže nikterak přispět nám jenom řekne kolik se toho vyskytuje v té které v době té které společnosti a eventuálně může a to také dělá dávat do souvislosti do určitých kora kora nativní vztahů ještě je jiné takže například nám řekne že prostě když se to přepočte na Florenci na procenta takže víc zanedbaných dětí je z manželství nějakým způsobem narušovat jiných než z manželství přísně monogamní nebo že atd. prostě takový korelace ale zase z toho teda plyne 30 už trochu možná nějaký závěr ale je to vždycky závěru tak spíš jako utilitární chceme-li mít děti co možná obstaral ne tak že lépe když se o ně pečuje rodině než když o ně pečuje stát třeba nějak nebo společnost nějakým víko jeho instituce má to třeba tak nebo jinak výsledky i tak ale jaksi to je to maximum co věda sociologie nám může v této otázce říct a rozhodnout zda něco si lepší nebo není lepší dítě prostě nemůže mu psycholog vám k tomu řekne že takové takové komplikace psychické se dostávají v případě že třeba dítě nemá nějakou pečovatelskou osobou které pojme osobní vztah ale prostě střídají se pečující osoby a dítě nemá vlastně ke komu se upnout takže dochází k té deprivaci nějaký a tak dál o tom teď dlouho se psalo dejte si za svou pochybuje to je mimo náš zájem jde o to že tohle nám ta psychologie může říct ale jaksi ten nejvlastnější motiv morální ten může posoudit a to ještě pořád necháváme co to vlastně ten motiv morální to jsme zatím nedotkli ale teď to fuk takže myslím že zemi aspoň trochu podařilo naznačit že musíme rozlišovat mravy všeobecně od mravnosti a musíme rozlišovat etiku vědeckou a etiku filozofickou a teď se podílel ještě na vztah etiky filozofické a mravnosti to je vlastně věc kterou se budeme zabývat dlouho nemůžeme vyřešit na fleku ale to je to asi nejzávažnější už jsem řekl že etika

===

00:41:02

vzniklá kobyla byla ustavena ve starém Řecku a s tím tedy souvisí to co jsme už mnohokrát teda zmiňovali v nejrůznějších souvislostech že vznikla jako obor filozofie tj. obor myšlenkové disciplíny která nebyla možná dokud či nebylo vynalezeno pojmové myšlení estetika se ustavila na základech postavených vynálezem pojmů a pojmového vyšly to co najdeme před vynálezem pojmového myšlení a právem či neprávem když to udělám špatně označíme jako mravní stránku nějakého události nějakého příkazů nějakého způsobu života a podobně tak to nás nesmí vést k závěru že najdeme-li tam tento nějaký mravní prvek že už tam existoval etika etika myšlenková disciplína která se sice vztahuje k mravnímu životů k mravnímu rozhodování kam mravnosti ale mravní život existoval dřív než dřív než etika etika je v jistém slova smyslu dalo by se říci reflexí mravního života a tzn. že tam nutně do

toho mravního života zasahuje myšlení zcela určitého typu totiž toho pohybového typu mravnost není možná bez myšlení a to myšlení nemusí být ještě pojmové mravnost bez myšlení bez vědomí není možná to co na loňské úrovni nazýváme mravy zvyklosti to nacházíme na nižší úrovni u zvířat u zvířat zjišťujeme že jejich chování je jednak závislé na tzv. instinktech a instinkty vlastně fungují jenom čas od času takový důležitý momentech ale jinak je složen život každého zvířete z ústavy činných opakování jakýchsi zvyklostí

===

00:44:53

ty zvyklosti mohou samy o sobě být také inspirovány která mu v uvozovkách si na voze Annie instinktivně ale když zvíře izolujeme tak řada těch zvyků se vůbec nevyvine a velká řada také se vyvine nějakým redukováním nebo jinak pošramoceným způsobem tak my jsme tady o tom mluvili připomenou jenom ten případ jsem zmiňoval jak jsme tady měli malou kasičku která byla vybrána se svými sourozenci zemí zdá velmi brzo takže ještě musel by nějaký čas dokrmování na neměla příležitost naučit lovit no a já jsem si přinesl domů spolu měl měl jenom za 3 dny zemí měl přineseme spolu třeba bílýma Liška má laboratorním má batoh hasička snad každé den jednu myšku pozřít to byla jejich zdroj no a to působí přes v jedné kleci 3 lišky živí a hasička hasiče nic neudělala a bejvala by byla o hladu já nevím jak dlouho by to vydržela je možné že když by měl vlak velkej že nakonec by do té běžkyne pustila že začal by si vytvářet nějaký síly prostě ona na to byla navyklá nebyla účinná takže tato hasička oč má nezabírala vyšší a já jsem musel myš zabít aby byla ono potom se do ní pustila tak vidíme taková takovou jaksi pravděpodobně tam ještě nějaký instinkt zbytek z

KONEC STRANY A

STRANA B

Žížky pustili otázka jak vše je otázka od každý začal hrát například protože normálně které se naučí hasička vždycky dřív pro kousnout myšce lebku tak třeba i začal já odjinud myšku Myška vykřičela prostě je otázka co by se stalo to aby se dalo zkoumat ČEZ i když je to taková trochu nechutná záležitost ale důležité na tom je že i tak taková jakoby samozřejmá věc že šelma zavřít žije z toho že jiné jiné živočichy tak že i tohle to nějak se musí to zvíře naučit totéž platí třeba kočka já se vůbec tu hasičku proto že to je divoký zvíře kočky jsou už teda prostě tím že se chovají jsou zdomácněly atd. tak tam dech institut spousta takových jako labilních znejistěny jejich že takže tam by se to dalo ještě vše od vyložit ale teď to bylo zvíře přímo teda přichycený v přírodě a přenesení do tohoto zvláštního nového světa a co se nenaučila do té doby tak prostě už mělo musel by to možná velmi těžko učit ale víte jak se o tom hovoří jak 7 mají malý malý zvířata jaksi brát do zajetí do chovů protože pak je strašně těžký znovu naučit žít v přírodě je to velmi obtížně možná v některých případech že by se to podařilo ale většině případů je to velká obtíž a ty zvířata umírají hladu protože si neumějí potravu patřit tak na tohle vidíme jak už musí zvířat ty zvyky zvyklosti mravy bychom mohli říct když se to tam zvířat mluví že dost značné míry jsou otázky jsou jaksi záležitostí ne pouze instinktů ale zkušeností předávali starším zvířatama řidičema anebo výsledkem zkušeností vlastních a tzn. že takových jiných zemích v ní mravy víme o tom že třeba ptáci kteří kteří píší biologicky patří k téže variantě nejenom rodu a druhu že představují jakési

odlišné populace podle toho jak zpívají že prostě třeba v západní Evropě zpívají jinak než předního mají jiný dialekt to je pochopitelně také zvyk jazyk v tomto případě tedy zpěv je určitá zvyklost nejenom ale je to také určitá zvyklost a pochopitelně teda to závisí na tom jak se koček naučí tedy ta otázka pro řeky velmi podstatná zda slova jsou konvence anebo má mají nějakou nějaký přirozený původ jednoznačně mohu být zodpovězena že tedy nejsou dáno přírodou už jenom z toho to plyne že v různých jazycích se tatáž věc nazývá různě tak to je to je tedy k tomu k tomu

===

00:04:15

ještě vlastně to patřilo zásadní k odlišení těch mravů zvyků zvyklostí filozofická týká se o tyhle ty zvyklostí nebude za jejich zajímat Čech jízdy o dokonce ani ne o ty zvyklosti proto se ty zvířata uváděl ani od zvyklostí který jsou nejenom jaksi předávání z generace Magera z populace v populaci napodobování jako jsou zvířata ale které jsou předávány 3 slovy a tedy s takovým kvalifikovaným vědomím pomocí myšlení ani to ještě stačí aby filozofie považovala mrav nějaký nějaký zvyk za relevantní mravně z etického hlediska což je teda nezbytné kromě toho vědomí bezvědomí to prostě vůbec téže co je k tomu vědomí ještě za potřeba aby aby etika filozofická byla byla ochotná to brát jako mrazí záležitost nikoliv záležitost pouhých mravů

===

00:06:11

dalo by se říct vědomí normy že etika stojí nebo etika tak bychom měli to ještě rozlišit mravnost stojí a padá s vědomím nárok mravního nároku TT bohužel když to takhle řeknu to vypadá jako cirkus věcí vozu že definuji EU něco tím že toho užiju v té definici vědci ale stojí napadá s tím povědomím napětím mezitím co má být a co jest to co jest k tomu patří já a situace do níž se zasazen a k mravní

===

00:07:17

vědomí je vědomí toho že není jenom to co jest ale že dřív že je jako jakési

===

00:07:34

konflikt nebo napětí že je rozpor mezi tou aktivitou a mezi nějaký nároky příkazem imperativem budeme tomu nejčastěji říkají

===

00:08:01

Třinec ústí koníčka to nám množí až kterým testy od a v no takže

===

00:08:20

zvyk je sice už taky strukturován si takže tady je jakási situace a té situaci situaci něco přiměřené ale ten zvyk v podstatě je dál jakousi asociací určité stránky danosti s určitou jinou daností která ale momentálně není mezi první prezident není není realizována takže se realizovat má a je to není no to co má být nýbrž to co obvykle bývá tj. ta asociace je vlastně je spojení mezi dvěma možnostmi protože i to co jakoby tím má je vlastně dáno hotová věc ať to už návyk to je to je něco čemu jsem se naučil nebo to zvíře se naučilo jenom zopakují ti tam nejde o napětí mezi tím co jest a díky má nýbrž jde o jakési doplnění skutečností která tu je jim co k ní patří

===

00:10:08

a to i v tom případě že že to prochází vědomí až to vědomí tam jenom prostředků je novou rovinu té asociace asociace může být mimo vědoma pod vědoma nebo před vědoma a může být vědoma je to pouhá asociace dvou leností naproti tomu

===

00:10:40

mravní vědomí není pouhou pouhým asociován s ním Danu dané situace s nějakým daným příkazem

===

00:11:02

ale je

===

00:11:09

s vědomím jistého napětí mezi tím co je dáno a mezi tím co by mělo nastat teď by se snad mělo zařadit několik slov o něčem co vyvinuli Židé a co není ani etika ani

===

00:11:53

to nejsou pouhým mrazy návyky vše a to je to jsou ty historky který ví že jí jakousi situaci a to co v té situaci někdo udělal je to struktura která je dobře znával už zdobí archaický z dob mýtů mýty takhle vypadají jenomže to je po pouze pohled zvenčí fakticky tam jde o víc jde o rozvinutí jakési problematiky ovšem rozvinutí narativní nikoliv teoretické a teď z toho narativní rozvinutí jí tam jaksi předmět měřit vyvstane nárok nebo výzva pro toho kdo to slyší nebo kdo si to připomíná taky jenom protože ty ty ty ty to povídání že ty ty ty historky ty mají smysl i tam kde kde nejde o to že 1 říká druhému nýbrž 1 říká sám sobě si to připomínal a tím se dostává tváří tvář té výzvě kterou ovšem tam nenajdete nikde vše chtěl zabít na ten nakonec třeba něco řekne nebo něco udělá položí otázku a nemá dokonce prostě tímto končí náhle a nutně neříká se co se má nebo co se nemá jaké jsou závěry nemá žádné poučení a přesto to něco říká co je výzvou pro pro toho kdo si to říká nebo komu je to říkám tedy tohle je mimochodem doklad toho že židovství si zachovalo obrovskou rezistenci pobyt

vybudovalo obrovskou rezistenci schopnost rezistence vůči pojmu nejvýše to je pravděpodobně jaksí zcela unikátní anebo přinejmenším v té intenzitě unikátní zcela zcela neopakovatelný případ tradice která se dochovala dodnes že v těch asi vidíte těch klasických povídky to je to je přesně tohle a 5 dětí to není etika ocitá se tam člověk této slyším o které jsi to připomíná se ocitá situaci která velice připomíná mrazí rozhodování ovšem je to mnohem širší než jenom mravní by tam vlastně jenom můžeme ty první momenty odseparovat jak laboratorním způsobem fakticky jsou vždycky pohromadě celou řadou momentů mimo mravní jiného typu tedy ale je to velice taková sucha suší důležitá skutečnost která je má svůj eminentní vyzval zejména když když budeme chtít nebo kdybychom chtěli velmi precizně stanovit co etika který tam vždycky potřebujeme ty meze vymezit vůči něčemu jinému tak vůči tomuhle to je teda opravdu velmi vítaná možnost jak se to dát přesně 30 000 termínově určit

===

00:16:39

k té filozofii činnosti etiky náleží 1 důležitá záležitost trochu jsem o tom už Baník tyto chci jenom připomenout zvlášť říkali jsme si že film filozofie se liší od vědy tím že jejich disciplíny na rozdíl od vědeckých nelze od sebe izolovat tj. filozofické disciplíny se nemohou důsledně specializovat v každé disciplíně sice najdeme jiný hlavní důraz ale celá filozofická problematika je tam přítomna a proto tedy této co se může naznačil před chvílí si filozofických i etického hlediska všechno co dělá člověk má mravní stránku a do konce tedy v důsledku toho a i to co dělá týká jako filozofická teoretické disciplíny i filozofická etika filozofické Ety izolování nebo etické filozofování mám mravní stránku to není nic tak jako asi podivného na jednu z jedné strany ale je to víc než jenom to co není podivné to co není podzim podivné nejdřív no totiž každá lidská disciplína má a jsi kritériem pravdu a vztah k pravdě je vztah mravní tzn. že jako každá disciplína a vědecká disciplína tak také filozofická etika ovšem vědecká etika má svou mravní stránku totiž vztah k pravdě tak je to co není divu ne po tom co je trochu divnější je že

===

00:19:19

anebo možná i někteří z vás četli Rádlo útěku z filozofie tam se taky rád zabývá některými otázkami etiky že v morálním řádu tam má celou kapitolu a má tam taky takovou poznámku že sice v té na naší oběd byl konec minulého začátek tohoto století že je spousta kritiků vše ale že že ty kritikové že člověku připadají jako to v té v tom příběhu a teď tam uvádí příběh že byl 1 muž gentleman byl ve společnosti a teď tam ho ta společnost vyzvala aby zahrál na housle a on společensky dobře vychován prohlásil no nikdy jsem měsíce neměl v ruce Leoš přání rozhodně splním vzal housle zahrál a tohle že dělají moderní dotykové nikdy jím mravní problematika jaksí nebyla ničím blízkým nikdy nezahráli a tím morální housle ale etiku proč ne poskytnout tohle přirovnání je dost přiléhavé

===

00:20:58

spousta etiku systematických 3 filozofů který napsali etiku to dělá způsobem neuvěřitelný efekt všude jinde by byly vypískání něco jako když by třeba historik fyziky nebo matematiky by se nevyznal v té fyzice nebo matematice to prostě by nebyl matematik jak může někdo psát historii matematiky a nerozuměl matematice co vlastně teď co by tam vlastně do té historie psal jenom jak se jmenovali matematikové jak by poznat že to je matematik může od tý druhý považovali za matematika on sám by nebyl pod tím ani roznosl nebyl schopen vůbec posoudit jestli někdo velkej matematik nebo ne tam patří nebo ne kolik stránek má věnovat to by nevěděl že prostě aby někdo psal i dějinný kosmologie tak se to musí to u vyznat a podobně když se někdo napsat etiku tak se musí pro vyznat mravní problematice musí mít mravní říci marní smysl musí rozumět o co jde a teď opravdu ty moderní zve etiky jsou takovýho typu že se tam to co konkrétně analytických filozofové toto furt tohleto že jo ta pro ně pro ně to je velké téma jednání chování tak já to tam furt mluvit a ono to pro něj je taková Adele za řeči vůbec nejde VO nějaký jaksi mravní problém ten mravní problém třeba dějí na to jak se o tom mluví tak to Rádlo přirovnání i když je takový drastický tak je dosti přiléhavý a protože náš kontext procento říkal je důležité že kdo nemá ta etická tykadla tak říkají to je také mravní tykadla kdo nemá senzory Ju pro mravní problematiku není schopen psát etiku nebo vykládat etické teorie ta disciplína jemu zavřena na několik zámků prostě protože jak má někdo po harmonii psát že v úterý nebo jak má někdo psa v barvách když je slipech tedy netýká není přístup ztenčí k otázce mrazí nebo k problematice první nýbrž to je přístup k mravní problematice zevnitř té právní situace jinak to není muž je to něco obdobného jako když Cher píše o tom že k poznání je nezbytná základní sympatie až láska k tomu co poznáváme že láska je vlastně do etické princip tak pro etiku je je do ní brání závaznosti mnohé etickým principem není to tedy jenom tak že Epic jako člověk a tedy nikoliv jako odborník na etiku je mravní vás už o ně mravně vázán jako odborník na etiku

===

00:25:25

potom tady byla kdysi diskuse mezi marxisty samozřejmě tehdy nikdo jinej do toho zasáhnout někdy na začátku šedesátých let a mezi marxisty byli někteří říkali že samozřejmě tam se nerozlišuje filozofie věda čili věda o mravnosti že podléhá právní norma druzí tvrdili že vydal mravnosti je mimo mravního totéž bylo řešeno co byste si to našli tak jsou desítky články částku kterými bych o tom psaní prostě blbej všechny kolik máme hodin bych mohl pomalu jo

===

00:26:38

jako naříkal filozofická disciplína nazývat je zeď a ústy správu řečí inverzních 8 etika neoddělitelná od ostatních filozofické problematiky a tzn. je neoddělitelná také od toho čemu se říkalo metafyzika my máme tady ve zvyku mít 3 toto pejorativní nebo význam spojovaný se slovem metafyzika přenášet na to čemu říkáme předmětné myšlení jinak jaksi ty útoky proti meta fyzice jsou vedeny z mnoha stran začal tím pozitivismus kout že vlastně už předtím byli jsme Hus anglosaský Jump a marxismus je proti meta fyzice a a Heidegger je proti meta fyzice tedy jde o to co se jaksi pod slovy tzn. co se pod tím skrývá tedy ten obsah já mám dojem že pro jisté cíle je ten termín metafyzika použitelný a tedy že tak jednoznačně

ho odhodit je skoro škoda tím spíš že tam ta fyzika to čemu se tak říkalo pejorativně že vlastně je takřka nově prostě po smrti a už jenom teď zapáchá a takže to slovo vlastně by se mohlo měla znovu použít tím spíš že vzniklo takovým zvláštním způsobem konkrétně si říkali že vlastně je to tak takový umělý slovo a že bylo žalob bylo používáno určitým způsobem protože to vyhovovalo jim proč by to teď mohlo vyhovovat ničení tedy to čemu říkal Aristoteles Prima filozofie anebo čemu třeba ze začátku najde říká fundamentální ontologie jako a čemu filozofové kteří zavrhlí termín říkají metafyzika vnitřní jako je třeba Nikolaj Hartmann který napsal knížku jakoukoliv polemiku s tou po kantor zkoumal nejnovější tradici jí filozofickou tak jako příkře oddělovat filozofické disciplíny od sebe takže byly filozofa i poradci čili mluvíte jako nejvyšší v rámci beta fyziky nebo v rámci dnů zoology a jaksi to vědomí že filozofické disciplíny nelze takhle od sebe oddělovat že v každé disciplíně jsou vždycky přítomny všechny ty ostatní i když ten důraz je v každé cyklisté disciplíně hlavní důraz Karle co jiného přiměl kdykoliv jak má to může napsat tlustou knížku velmi pozoruhodnou metafyziky Der nejsme ta fyzika poznání což samozřejmě každému Novu kam to co vy jaksi vyvolalo že mu dostali hrůzou vlasy na hlavě trochu bych na závěr použil tedy lidí z toho co meta fyzika pozitivním smyslu účet prostě podpor v zoologii metafyzika není oddělitelná no tak pokud bychom si nechali téměř to ten termín to slovo také pro použití pozitivní nejenom odsuzující tak by ho mohli říci že tedy k té filozoficky radnice nutně patří určité metafyzické složky a to jsou složky které je k té etice patří odedávna jenomže dneska je bude muset formulovat jinak tak třeba takovou tak takovou jaksi výstavní tak výstavní exponát exponátem on má může posloužit Platon už který ve svém učení to není jediného učení že venku ve svém učení o idejích o světě idejí jaksi vyložil že ideje nejsou všechny rovnocenné že mezi nimi jistá hierarchie a že to nejvyšší ideově jak dobrá idea dobrá ovšem ty já vůbec ta fyzická upravit je vydá etická že dobro je je kvalita etická koryta mrazí vztah k dobru je vztahem mravní a jestliže na nejvyšších tříd čili toho žebříku hodnot žebříku výdej je dobro tak tzn. že celá platonická léta fyzika je vlastně založil nové sice se málokdy vykládá přijali no a to platí teda od těch dávných dob až dodnes vůz a pro nás to tedy bude znamenat vždycky že když budeme mluvit o morální situaci to si dáme příště kdy struktura morální situace dopravní situace co to je co k tomu všechno patří tak že tam vždycky musí být to o čem jsme před jednou v různých souvislostech kvůli o tom čtvrtém šéf tj. 1 jednou z takových základních stránek morální situace je odpovědnosti když my jsme zatím teď mluvili otevřít svět nebo to nároků tedy vůči tomu nároků teď člověk postavil dosud se žena to musí nějak odpovědět tomu nároku dostát nebo nedostát dostát lépe nebo hůře a toto postavení čile k nároků které zavazuje k nějaké odpověď to se nazývá odpovědnosti za něco odpovídá proto je to odpovědnost no a teď patří k podstatě filozofické etiky že se nebude pokoušet tu odpovědnost redukovat různé v tom smyslu že by škrtla to čtvrté tj. řekněme si státní dnešních pivních to o tom budeme mluvit příště můžete o tom uvažovat že příklad takové morální situace odpovědnost rodičů za děti tak k té morální situaci patří subjekt sběr odpovědět otec nebo matka za druhé je tam nějaký druhý člověk věříme že v případě i druhým člověkem zase může být ten subjekt Czech je odpověden také zase a před sebou že a zvláštní případ tady to za koho jsou odpovědění to jsou děti pak ta patří ta věcná stránka v čem jsou odpovědní za děti za jejich výchovu za jejich dobré živení ošacení a tak dál to je prostě to ten celý obor odpovědnosti a pak tam mír nezbytné předky jsou odpovědi nejsou odpovědění před sebou jenom nejsou odpovědi před dětmi jenom taky z

oken a jenom to nejde redukovat na tu z a už vůbec jsou odpovědi před tou situací před těmi vědci takže v tom tradičním že si pochopení lidí je rodiče jsou odpovědní za výchovu dětí před Bohem tahle ta struktura to před Bohem to sice religiózní záležitost to je ČT tam intervenuje náboženskéj moment ale ten můžeme bílo vyloučit to není nezbytné aby tam byl náboženský moment pro Platon tam byla ta nejvyšší a dobrá třeba a tak zavazovala taky pravda nás zavazuje všech ale vždycky v tom poznání to podobně jako rodiče dětí že vždycky je kdo je odpověden před pravdou ten kdo poznává je odpověden komu sobě a ostatní je odpovídá za co za to že pozná něco co možná nejpřesněji nejdůkladněji dá se na tom záležet to něco to není pravda něco to jsou věci které poznává že ale musí poznat ve světle pravdy a pak musí být pravda před kterou je odpovědný za to že pozná tak jak jsou který tahle ta dimenze toho čtvrtého která byla v moderní době opuštěna která je která tak ten fakt že že NATO čtvrté se zapomínalo zapomíná je součástí té krize je příznakem krize to samozřejmě filozofie nemůže si pominout filozofická etika jestli vůbec nějaká je myslitelná jestli vůbec se může pokusit se znovu konstituovat tak se musí konstatovat díky tomu nebo na základě toho že jsi plně uvědomí že jsi ty členy té té morální situací jsou 4 a ne 3 to jistě tam že tam je odpovědnost která jaksi je je vázáno neboj je orientována pouze na subjekt dne na toho druhého dne na věci o kterých jde už něco co není součástí té situace tedy patří k podstatě morální situace nebo mrazí situace že ukazuje mimo sebe nějakým způsobem se vztahuje k něčemu co není součástí a tím končím dneska

KONEC VÝKLADU VE 40:00

se že teda svým způsobem to úplní jako vymizení etiky nebo odumírání etiky toho právního vědomí povědomí že je růst chápal některý motta třeba moralistou ale jako určitý osvobození se teda chtěl jako dokládat jako jako je to chápu že by to zajímalo osvobození k čemu jsou oni můžou teda osvobození představy o tom pozitivního v této osvobození od něčeho že jako dejme tomu od určité zátěže teda mravní která se způsobem koneckonců konkrétní každý konkrétní lidi nebo každý konkrétní zákazy svým způsobem něco nemožného vžilo se to nějak překlene ale pokud teda oni to chápu osvobození tak je to osvobození teda v tuhle způsobem by to tím způsobem smyslu by to bylo pozitivní že to osvobozuje od něčeho co svým způsobem stávající a tudíž zbraně to něčemu co by teď teprve mohlo chtěl ale co je tam pro ně pozitivní v tom osvobození nějaký teda osvobození bude kdyby nastalo se co by bylo konec tím osvobození totální teda podívejte se nejlépe na několika při překladech tak třeba už nahoru je to osvobození citů od rozumu citů a vůle odrazí u osvobození vůle oč Mrazík předchůdců u Marxe to je osvobození

===

00:42:03

původního člověka s původním určením od třídního rozdělení společnosti který od útlatu jejího aut tlačí chování k potlačení abych jim tlačit u Rosberga je to osvobození té vůle pomoci české cha on teda z pozice na řadě ne asi 6 či zlobu osvobození germánské rasy od dalších křesťanských a jiných morálních předpisů a tak dál já to chápu to muset ale tam pořád pořád schází 1 věc že od té teda momentální stav kdy se ta něco hodně osvobozuje že třeba tento plán souzení teda tý vůle a těch situací rozumu který 3 způsobem rozum která zbraně a rozumu že jo aby se choval tak by se chovat lov když by teda osvobozený byl já

pokud osvobozený není ale jako co potom s tím rozumem jako takovým když bez opony to je podle mě tohle metodická metodická záležitost meteorologie že jako abych abych se způsobem rozumu umožnili absolutní teda projevení se vůči mně že jo i vůči pojmání třeba racionální pojmání tak osobně tímhle způsobem jo ale rozum sám nemůže přece osvobozen jak se potom osvobodit nerozumí ten problém vyvstává znovu že metod navíc diferencovaný podle mě teda si myslím já nevím ale dopraví osvobození tam pořád není jo to potom čemu se nerozum vztahovat jim čeho bude chtít právě osvobozen tak teď může cokoliv ten zažil míněl už Řečany no je to osvobození připadá že teda to jsou hrozné to problém tato jako vždycky to bylo právě osvobozením od vozu může manželům chápán jako jako takové problematické že ten svazovat či jako ale bylo to City nebo vůle že šok hor už to byl vůle že svět jako vůle a představa znamená to představa o této prostě libovolných tím já můžu tvořivě a vůle rozhoduje u ničeho to je vůle pomoci květy tento si chcete polemika třeba konkrétně to míněno jako polemika s Darwinem odboj boj o moc boj o život je tak on říká vůbec žádný boj životem v boj o víc než o přežití boj VO uchopení moci jeho vozu o ovládnutí té druhé je lepší bude moci no a hádek odkrývá jako že to ještě ještě doktore hloupne kvůli emocím vůle tvůj svět což kola říčka trošku tak ale o to jde v podstatě je to jaksi osvobození 1000 do hor co doporučuje Bergson že ve vývoji tvořivým po tom týdnu už řadu ve dvojím pramen už to říkal jinak nevím vytvořeným no prostě rozum to je taková divná záležitost která vlastně ničí co se dá na což táhne tak všechno zkomolí je to 1000 z se s tím faleš orientace může říct prostě neblahá událost v dějinách přírody a je to taková taková zakázka obou oklikou k která musí být zase zrušena a že a budoucnost mají instinkt čili jaksi bych člověk obětoval už nejenom teda že stejně už nejde o svoz osvobození člověka poddruhů a svobodné rozvíjení jeho instinktů nýbrž prostě zruší úplně zkaženej a ten hlavní vývoj jde přes hmyz tam ty instinkty jsou v pořádku

KONEC KAZETY 1

ZAČÁTEK KAZETY 2

STRANA A

[NEEXISTUJE NEBO NEMÁME]

KONEC KAZETY 2